

JAPONSKÁ VÝŠIVKA

V japonštině slovo sashiko (vyslovujeme „saš(i)ko“, kdy ono (i) je téměř neslyšné) znamená malé bodnutí či propíchnutí – a to přesně vystihuje pohyb jehly. Typické je pro tento styl využití předního stehu, jímž jsou bílou bavlnkou vyšívány jednoduché geometrické obrazce na několik na sobě navrstvených látek, kdy ta svrchní bývala tmavě modré barvy a nejvyšší kvality.

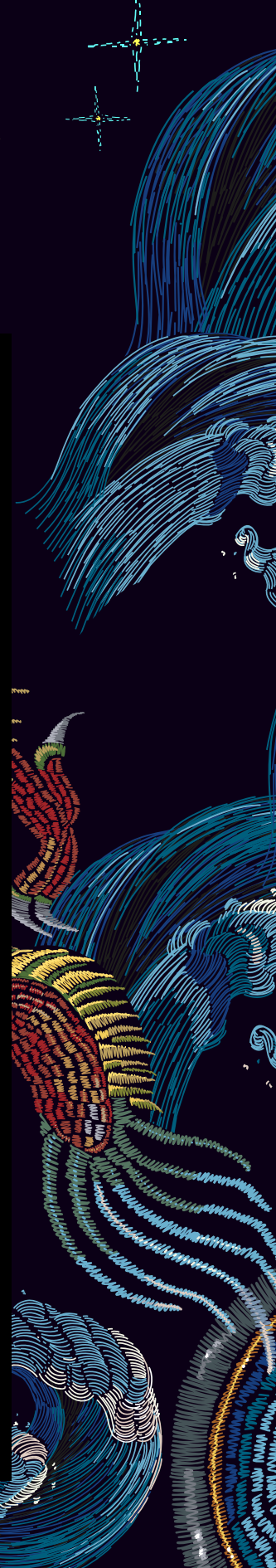
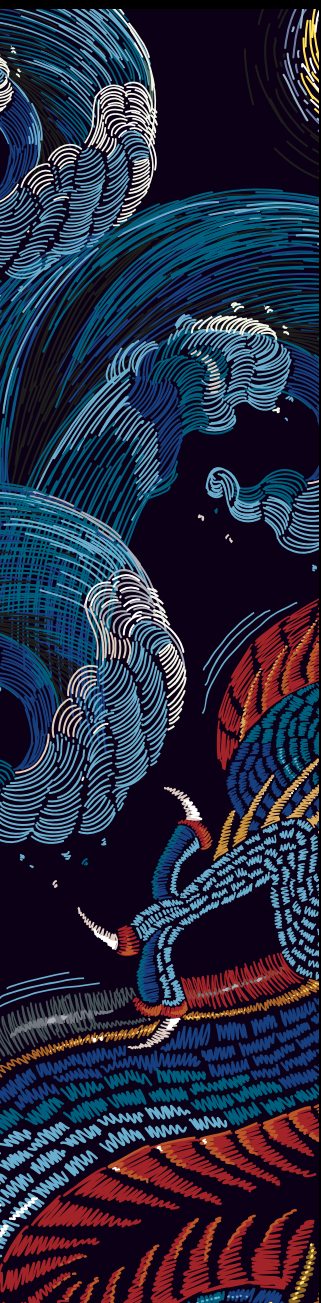
S datováním začátků tohoto stylu vyšívání je potíží, protože původně se jej využívalo ke zpevnění, opravě a vyteplení pracovních oděvů, tudíž se většina raných prací nedochovala, protože byla nošením zničena. Je ovšem jisté, že více se mezi lidem rozšířilo za éry Edo (17. až 19. st.), kdy byly látky dražším artiklem, a proto se obnošené oblečení spravovalo, jak jen to šlo. Následně posloužilo na různé zástěry a pytlíky a nakonec, když nebylo zbytků, se z něj stal obyčejný hadr na úklid.

Jednoduché sashiko se například používalo na ochranné oděvy městských hasičů. Za éry Edo nebylo zvykem hasit vodou, nýbrž strhávat dřevěné budovy, aby se tak zabránilo šíření požáru. Oděv sešitý z několika vrstev a vyztužený sashiko je chránil před padajícími taškami a dřívím, a dokonce i před plameny, protože si oděv před akcí polévali vodou.

ČÍNSKÁ VÝŠIVKA

Kořeny čínské výšivky sahají pravděpodobně až do dob dynastie Čou (11. až 3. st. př. n. l.) a řadí se tak mezi jedny z nejstarších tradic vyšívání, hned po boku Egypta a severní Evropy. Starověká Čína využívala pro svou tvorbu hedvábí, protože právě tento národ přivedl k dokonalosti sklizeň vláken bource morušového. Vyšívání bývalo původně doménou mužů, než ovšem pochopili, že ženy zvládají tyto ruční práce lépe než oni.

Více se pak výšivka začala rozmáhat v dobách dynastie Chan (během 3. st. př. n. l.), kdy také vznikly čtyři základní styly, nebo také školy vyšívání, ovšem svého vrcholu dosáhly až tehdy, když vznikla hedvábná stezka a zvýšil se tak zájem o zboží pocházející z Číny.

V současné době tyto čtyři školy vyšívání patří do čínského nehmotného kulturního dědictví a jsou chráněny a podporovány vládou.

Výšivka Shu je jedna z nejstarších čínských výšivek a je považována za jednu z nejsložitějších, protože její steh musí být zcela pravidelný, řídící se určitými normami, a těsný. Tento styl je známý hlavně proto, že tvůrci těchto výšivek dokáží ve svých dílech přecházet z jedné barvy do druhé bez ostrých přechodů.

Výšivka školy Xiang si zakládá na snaze věrně kopírovat umělecká díla jako malby, kresby, rytiny a kaligrafii. Hotová díla jsou oboustranná – na každé straně látky je většinou vyobrazen jiný motiv. Soustřeďuje se především na přírodní motivy a hlavním cílem není složitost, nýbrž jednoduchost a odvážné barvy.

Su výšivka se proslavila zejména svými jemnými a elegantními liniemi a vkusným designem. Podobně jako škola Shu i zde se užívá těsných

stehů a tenoučkových jehel, aby mohl být vytvořen co nejpropracovanější obraz. A podobně jako Xiang i zde je obraz oboustranný, i když mistři Su výšivky se spíše snažili o vytvoření zrcadlového odrazu původního motivu. Barvy sice nejsou monochromatické, ale jejich odstíny jsou vybírány tak, aby společně ladily.

V neposlední řadě stojí za zmínku výšivka Miao, která je specialitou stejnojmenné menšiny. Nejobvyklejšími motivy jsou draci, fénixové, hmyz, ryby, květiny a ovoce a barvy vyšivacího materiálu bývají syté a výrazné.

MEXICKÁ VÝŠIVKA

Výšivka v Mexiku má velmi dlouhou tradici, ovšem z původních předkolumbovských výrobků se dochoval jen zlomek – většinu zničilo nepříznivé podnebí, tedy horko a vlhko. Po obsazení Mexika Španěly začaly na zdejší výšivku působit vlivy ze zámoří, především z Egypta, Persie a Číny, což napomohlo zdokonalení této rukodělné činnosti a vzniku výšivky takové, jakou ji známe dnes.

Pestrobarevná mexická výšivka, právě ta současná, se nazývá Tenango a má svůj původ ve výšivce Otomi, která vznikla v 60. letech minulého století, a to v době, kdy stejnojmennou etnickou skupinu postihla hospodářská krize. Špatná úroda zapříčiněná velkými suchy znamenala nutnost hledat nové způsoby, jak se uživit. A tak ženy, které se od pradávna vyšívaly věnovaly, začaly ručně zdobit blůzky, které následně prodávaly a vydělávaly si tak na živobytí a uživení své rodiny.

Dalším významným prvkem mexické výšivky je tzv. bílá výšivka, která spočívá v užití bílé bavlny na bílém podkladu, jejíž součástí je technika drhané krajky.

